Menighetsblad for
Sør-Aurdal

Nr. 3 - Oktober 2017 e. Kr. - 73. årgang

Foto: Kjell Einar Kana

Foto: Arne G. Perlestenbakken.

To trivelige friluftsgudstjenester ble avholdt i Sør-Aurdal i sommer. En på Bagnsbergatn den 16. juli og på Skrukkefyllhaugen i Vassfaret 23. juli. I begge gudstjenestene var det barnedåp.

Den norske kyrkja i Sør-Aurdal

SØR-AURDAL KYRKJEKONTOR
Tingvollbakkin 15, 2930 Bagn
e-post: post.sor-aurdal@kirken.no
Opningstid: Alle kvardagar kl. 09.00-15.00
Nettside: kirken.no/sor-aurdal.

Kyrkjeverje: Liv Barbro Strømme Veimodet,
tlf 61 34 85 80. mobiltelefon: 416 74 669.
Kontorfullmektig: Toril Grønhaug,
tlf 61 34 85 82 tysdag, onsdag, torsdag.
Organist: Anders Løberg, tlf 901 02 180.
Trusopplæringsmedarbeidar:
Helena Wright, tlf 951 78 041

BAGN SOKN
Sokneprest: Signe Elisabeth Kvåle,
tlf 61 34 85 81/ 917 91 233
e-post: sk935@kirken.no
Soknerådsleiar: Mikael Dølven, tlf 913 34 971
Kyrkjetenar: Tore Bergli, tlf 905 46 827
Klokkar: Oddleiv Juvkam, tlf 61 34 65 70 / 958 80 585

LEIRSKOGEN SOKN
Sokneprest/vikar: Tore Samuelsen,
tlf 400 62 225/480 90 970
e-post: audu@online.no
Soknerådsleiar: Robert Dalen, tlf 948 06 582
Kyrkjetenar og klokkar: Tore Trædal,
tlf. 61 34 79 71/479 63 460

REINLI SOKN
Sokneprest/vikar: Tore Samuelsen, tlf 400 62 225/480 90 970
e-post: audu@online.no
Soknerådsleiar: Marianne Haldis Jensen,
tlf 61 34 71 41/406 44 910
Kyrkjetenar: Tore Bergli, tlf 905 46 827
Klokkar og belgdragar: Marianne Haldis Jensen,
tlf 61 34 71 41/406 44 910

HEDALEN SOKN
Sokneprest: Signe Elisabeth Kvåle,
tlf 61 34 85 81 / 917 91 233
e-post: sk935@kirken.no
Menighetsrådsleder: Inger Olea Digene tlf 959 08 806
Kirketjener: Ronny Skogstad, tlf 994 47 502
Klokker: Frivillig tjeneste

BEGNADALEN SOKN
Sokneprest: Signe Elisabeth Kvåle,
tlf 61 34 85 81 / 917 91 233
e-post: sk935@kirken.no
Menighetsrådsleder: Gerd Elin Damslora
tlf 995 31 865
Kirketjener: Geir Ingar Bølviken, tlf 414 96 824
Klokker: Frivillig tjeneste

PRESTENS PENN
Signe Kvåle

Vingardssøndag - om lik lønn for ulikt arbeid.

Matteus 20, 1-16

Folk som snik seg unna og andre latsabbar.

Det er ein merkelapp som me lett set på folk. Når me gong etter gong ikkje har sett dei på dugnad, nettverkstreff, festkomitear eller kva det måtte vere. Dei som ikkje møter, blir lagt merke til.

Forteljinga om arbeidarane på vinmarkene utfordrar oss. Me har andre reglar for slikt enn det som blir fortalt om her. Me kunne gjere lista lenger: unnasluntrarar, trygdemisbrukarar, navarar. Kanskje var det det dei var, dei som sat på torget og ikkje jobba den dagen? I så fall er jo reaksjonen frå heildagsarbeidarane på sin plass.

Men var det tilfelle? Var ikkje situasjonen ein annan? Var dei ikkje arbeidsledige? Stilte dei ikkje hjå arbeidsformidlinga, nærmare bestemt på torget, om morgonen i håp om å få arbeid? Dei hadde sikkert også familie og rekningar å betala. Etter kvart som sola steig til middag, sokk motet og sjølvkjensla; Ingen har bruk for meg! Ingenting å kjøpa mat for i kveld. Og heime blir det fortvilelse.

Om me ser det slik, stiller saka seg annleis. I så fall vert bonden ein real sosialdemokrat og Gud nesten ein garantist for velferdssamfunnet. Då var det jo ei velgjerning at dei i det minste fekk jobba bittelitt og slapp å berre ta i mot milde gåver.

Sett med desse augo var det både barmhjertig og rettferdig av husbonden å gjera som han gjorde. Vårt velferdssamfunn er ikkje fullt så rettferdig, men likevel: sjølv om me syns at ein arbeidsledig ikkje fortener like mykje som folk i jobb, så har me ordningar for at også dei som fell utanfor systemet og blir til overs i samfunnet skal ha litt av godene.

Eg hugsar godt ein haustferie i barndommen som skulle brukast til å plukka poteter på ein nabogard. Far min hadde avtala bytesarbeid med bonden etter sjølv å ha fått hjelp med skogsarbeid vinteren før. Så no skulle me plukka poteter til gjengjeld. Dette klaga me ikkje på. Arbeidet var enkelt og me hadde godt selskap med mange andre ungar. Og måltida var gode og mange og lange i Øystre Slidre den tida. Men trur du ikkje naboen kom med lønn til oss på laurdagskvelden? Dette var slett ikkje etter avtalen, og me prøvde faktisk å avslå. Far min protesterte også, dette var som sagt ikkje heilt rimeleg. Men bonden stod på sitt og fastslo at dette bestemte han. Han meinte han hadde fått att fleire arbeidstimar enn han hadde gjeve bort, og slik vart det.

Det er ei god oppleving det, å få løn når det ikkje var venta. Og heller ikkje heilt etter avtalen. Opplevinga har gjeve meg ei viss forståing for husbonden i forteljinga, og for dei som ikkje fekk arbeidd full dag etter tariffen. Og eg har kanskje også forstått noko: Gud løner oss ikkje etter innsats, men etter behov. Og dersom alle menneske sine behov djupast sett er like store, kan han ikkje gjera anna enn å gje alle like mykje.

Behovet heiter tilgjeving og kjærleik. Me anten får det eller får det ikkje. Frå Gud får me det, for han er god. God mot både latsabbar unnasluntrarar og nådemisbrukarar.

Det er kanskje fortærande dersom me meiner at me ikkje er slik. Men slik er me

Smått og stort

«Eg helsar deg haust»! Jeg jaktet på dikt om høsten og fant et av Henrik Straumsheim som setter ord på akkurat sånn jeg kjenner det for denne årstida vi står i nå:

Eg helsar deg, haust, du ærlege haust, Du lovar meg aldri det slag.
Broren din, våren, han lovar så raust, han lovar kvar einaste dag,
men lovnaden gløymer han ofte så fort, han held ikkje meir enn han vil,
og var det eit vonbrot, han ikkje fekk gjort, så hjelpte nok sommaren til.

Eg helsar deg, haust, du hardhendte haust, du lovar meg aldri det slag,
men open og ærleg og trugen og traust det er du frå dag til dag.
Du seier som sant er, og slær ikkje av: Eg stormar, eg ruskar, eg riv,
eg møter med kulde, med død og med grav, det fallande, folnande liv.

Konfirmanter:
Det er høst, ja, og det betyr at oppstart av nytt konfirmantkull er i gang. Dere kan lese litt lenger inn i bladet hvordan oppstarten på pilegrimstur var. Nå vil vi bare orienter om at det i år vil bli hengt opp bilder av konfirmantene i våpenhuset ved alle kirker – slik at dere kan se hvem de er og be for dem gjennom året.

Bladpenger
Med høsten kommer også vår vanlige tiggerrunde, OG en takk til alle dere som i fjor ga oss pengestøtte eller gave til menighetsbladet vårt. Vi håper du igjen vil åpne lommeboken til dette formålet. Dette er viktig støtte for å kunne levere et så godt blad som mulig. Et blad som dekker alle sokna, som gir leseren gode bilder og tekster man kan kose seg med - lære litt av og tygge litt på. Så altså, i dette bladet ligger det en innbetalingsblankett som vi håper de fleste av dere vil benytte. I utgangspunktet har vi satt prisen til kr 150,- for de som bor i kommunen og kr 200,- til de som bor utenfor kommunen, men vi tar imot alle bidrag med takk!

Har du lyst på en miniatyrutgave av Hedalsmadonnaen?
Vi har 14 stk som selges for kr 100,- (ordinær pris kr 240,-) pga en liten vannskade.

Skulpturen er en kopi av den originale madonnaen og er et forsøk på å gi et inntrykk av hvordan Maria-skulpturen en gang var da hun var ny på 1200-tallet. Henvendelse kirkekontoret

Guidesesongen 2017:
Vi takker våre guider: Marianne, Anine, Anne Ingunn og Marilyn for godt gjennomført guidesesong! Besøkstallet har holdt seg stabilt i Hedalen mens det i Reinli har øket – slik at de to stavkirkene våre nå får omtrent like mange besøk i løpet av sommersesongen. Det er gledelig å merke seg at flere innbyggere tar med seg slekt og venner for å vise frem kulturskattene våre også. Velkommen tilbake neste sesong!

Eg helsar deg, haust, av heile mi sjel, eg helsar deg, herlege haust.
Du lovar meg inkje, men kjem likevel med gåver så rikt og så raust,
ja, ofte kom du med ein soldag attpå, som ikkje var venta eingong,
og lia var gullgul, og fjella var blå, og livet var solskin og song.

God høst, og god leseglede.
Kirkevergen

Årets konfirmanter i Sør-Aurdal

Leirskogen kyrkje 28. mai. Foto: Heidi Øyhus Stensæter

Begnadalen kirke 11. juni. Foto: Rune Stenslette

Hedalen stavkirke 4. juni. Foto: Arne G. Perlestenbakken

Reinli stavkyrkje 11. juni. Foto: Åse Østgård Hagen

Bagn kyrkje 4. juni. Foto: Anne Dyve

Jeg – en pilegrim?

Pilegrimsleden gjennom Valdres strekker seg fra Hedalen til Filefjell. 166 km gikk vi, i sakte tempo, gjennom fire kommuner.

Opplevelsene kom som perler på en snor: seks nyere kirker, fem stavkirker, fire olavsminner, tre middelaldersteinkirker, to relikvieskrin og massevis av andre kulturminner...... og kirkeklokker!!

Lyden av kirkeklokker...<3
Det var en fantastisk følelse å gå fra Hedalen stavkirke lørdag morgen, og «marsjere» i takt med kirkeklokkene. Jeg ble virkelig rørt da kirkeklokkene i Reinli sendte oss videre, ut av Sør-Aurdal og inn i Nord-Aurdal. Da klokkene i Aurdal kirke begynte å kime og kalle på oss, idet vi gikk ut av prestegården og mot kirken, da rant tårene!

«I uminnelege tider har kyrkjeklokkene ringt og kalla oss saman i glede og sorg, til kvardag og fest, i helg og sykne. Klokkene har ringt sola opp, og sola ned, ringt når dei små har vorte bore til dåpen, og når graver har vorte grave, og den døde skulle i jorda. Kyrkjeklokkene har fulgt oss frå vogge til grav, og så og seia vore som pulsslaga i livet vårt.

Mykje har endra seg opp gjennom åra sidan dei fyrste kyrkjeklokkene ringte utover landet. Men klangen, kunsten og handverket har me framleis - ein liturgisk funksjon, og eit levande og ubrote 1000 år gamalt tradisjonshandtverk.

Klangen, kunsten og håndverket har vi fremdeles! Tusen takk til kirketjenere og andre frivillige som sørget for at vi fikk med oss også dette på vandringen vår!

Vi fikk gjennom vandringen også andre store opplevelser på løpende bånd:
Av vandringsleder Jahn Børe, som delte raust av sin kunnskap om smått og stort langs vegen.
Av pilegrimsprest Anne Hilde, som varsomt satte tankene i sving med sine ord til ettertanke.
Av medvandrere som satte ord på følelser og opplevelser under samtalene til middag.
Av frivillige og ansatte i menighetene langs leden som villig fortalte og ga av seg selv til oss.
Av alle hyggelige mennesker vi møtte langs leden som overraskende serverte oss sveler, is, hyllebærsaft mm
Av fantastiske naturopplevelser.
Av vandring på nye veier.

Vi gikk stier, vi gikk skogsveier og vi gikk bygdeveger – ja vi gikk sågår på nylagt asfalt!
Alt i vakre kulturlandskap og flott natur.

Vi fikk gnagsår, såre føtter og var iblant både stive og støle - men du verden for en opplevelse! For et samhold! For en glede! Og for en mestringsfølelse og nå målet sitt!

Og ikke visste jeg at Andreas Aabel fikk sin inspirasjon til å skrive «Se Norges blomsterdal» her i Valdres. Men at det var en blomsterdal vi gikk gjennom, på mange måter – det er sikkert!

Vi sov i gapahuk og telt, vi sov i gymsaler og på pensjonat. Og uansett hvor vi etablerte oss for natten, så var det noen der som sørget for at vi fikk deilig middag, deilig frokost, tips om vi skulle lage 2 eller 3 matpakker for dagens vandring og ikke minst som kokte KAFFE til oss! Ren luksus! Tusen takk til disse fantastiske personene!

Da jeg meldte meg på vandringen og fortalte til familie og venner at vi skulle gå i stillhet – var det mange som trodde jeg kom til «å stryke», men der tok de feil!

Det var veldig godt å få gå i stillhet, det ga tid til ro og ettertanke. Det å tenke i ro og mak, ikke stresse, ikke skynde seg, bare tenke. Tenke over livet, tenke på familie, tenke på jobb. Det å gå i stillhet var overraskende godt!

Å starte sommeren med en fellesvandring på den eldgamle pilegrimsleden gjennom Valdres var en spesielt god opplevelse: Stille - lange dagsetapper - slitenhet - gode samtaler og annerledesfokus!

En pilegrim jeg????

Ja! Og jeg allerede klar på at dette ikke blir min siste pilegrimsvandring!
Liv Barbro Veimodet
Pilegrim

Lyst til å være Pilegrim 2018?

Den organiserte fellesvandringen langs Pilegrimsvegen for 2018 går av stabelen 29. juni – 7. juli.

Pilegrimsvegen i Valdres har middelalderkirker som perler på en snor. Vegen går gjennom fire kommuner. Du får se seks nyere kirker, fem stavkirker, fire olavsminner, tre middelalder steinkirker, to relikvieskrin og mange andre kulturminner. Vi går stier, skogs- og bygdeveger i vakre kulturlandskap og flott natur. Opplev Valdres i sakte tempo, i både en ytre og en indre vandring. Meld deg ut av hverdagen og bli med oss!

Et viktig pilegrimsmål i middelalderen var St. Tomaskyrkja på Filefjell, dit vår veg går fra Hedalen stavkirke. Til St. Tomaskyrkja med undergjørende kraft kom folk fra hele Sør-Norge med gaver for å få igjen helsen. Vinden fra vest blåste gjennom Valdres da sagnet om Sunniva på Selje kom over fjellet, da biskopen i Svithunskirken i Stavanger var vår biskop, og da Thomas av Canterbury ble skytshelgen på Filefjell. Keltisk åndstradisjon med helliggjøring av naturen var en bærende kraft i kristningen av Valdres og levde videre her.

Pris kr. 7.000 inkl. guiding, overnatting, god mat, bagasjefrakt og følgebil.

Velkommen på pilegrimsvandring i Valdres!

Lyst på å vite mer? Ta kontakt med Styreleder: Jahn Børe Jahnsen: 91817950 eller daglig leder: Trond Øigarden: 95077558. Arrangør er: Pilegrimsfellesskapet St. Thomas i Valdres

Pilegrimsvegen i Valdres

Sommervikar i Valdres

I sommeren hadde jeg gleden av å jobbe for første gang som prestevikar i Valdres. Det var en stor opplevelse for meg etter jeg hadde gått fem år på teologistudiet både i Tyskland og Norge. Endelig kunne jeg praktisere det som jeg hadde lært på skolen. Og selv om jeg følte meg klar for å kaste meg ut i arbeidslivet, så var jeg ganske spent hvordan de fem ukene skulle bli. Jeg hadde hørt at Valdres skal være kjent for sin vakre natur og de fine stavkirkene, men så visste jeg også at det skal være store avstander mellom menighetene og en del gudstjenester som ventet på meg. Men bekymringene mine som jeg hadde i forkant, forsvant da jeg ankom på Leira, stedet hvor jeg var bosatt i vikariatets tid. Prosten, Carl Philip Weisser, og jeg hadde lagt en arbeidsplan som omfattet begravelsestjeneste, Den gylne timen i Lyskapellet og forskjellige gudstjenester, bl.a. i Reinli stavkirke, Veståskapellet og Hedalen stavkirke.

Hvis jeg skal trekke fram det som jeg synes var det fineste med tjenesten i sommeren, er det vel de møtene med mange forskjellige og hyggelige mennesker. Jeg har møtt på kollegaer og frivillige som mottok meg med åpne armer, råd og alltid et smil i ansiktet. Det er fellesskapet som har gjort at de fem ukene bare fløy forbi. Jeg har blitt kjent med gamle norske tradisjoner som Olsokmesse og bisettelser og nyere tradisjoner som Den gylne timen og stølsmesser. Det er en glede å utøve prestetjenesten i de gamle kirkene, ute i naturen og ikke minst midt blant folk. Jeg håper at jeg en gang får muligheten til å reise til Valdres igjen og da ses vi plutselig!

Sophie Panknin

50 års konfirmanter i Bagn

Trinn 1: Berit Bang Thorsrud. Trinn 2: Ingrid Johnsen, Bjørg Karin (Rindal) Salomon, Astrid Marie Framnes Nymoen. Trinn 3: Arnhild Bergljot Haga Rimestad, Judith (Kamben) Johansen, Gerd Oddveig (Dokken) Stavedal, Gunn (Lundene) Gladhaug, Venke Thorsrud Holvik. Trinn 4 (i kyrkjedøra): Svein Ivar (Hansebråten) Strømsmoen og Gunn (Strømsæther) Haugland. Foto: Bjørg Ingrid Brenno

50 års konfirmanter i Hedalen

Første rekke fra venstre: Gunhild(Slettebråten)Kjensrud, Marit Bakke, Elsa Reidun(Flattum)Hagen. Andre rekke fra venstre: Eivind Nyhagen, Magne Skogly, Terje Skoglund, Alf Lie, Bjørn Rune Bakke. Foto: Arne G. Perlestenbakken

Slovakar i Valdres for å lære om stavkyrkjer og turisme

- Alle pilar peikar oppover, les vi i avisa om reiselivet i Valdres nett no. Fjellturisme, Kongevegen og festivalar er dei store trekkplastra, men folk gjestar Valdres og Noreg av mange grunnar.

Onsdag kveld var fire karar frå Slovakia: ein gresk-katolsk prest, ein historikar, ein fotograf og ein tolk, i Hedalen stavkyrkje. Dei kom for å ta bilete til ei fotoutstilling om norske stavkyrkjer som skal presenterast for eit breitt slovakiske publikum, og dei nytta tida vel. Tidsrommet 22.-25. august var avsett til heile turen, og dei skulle innom ikkje mindre enn 16 av stavkyrkjene våre.

Stavkyrkjedalen Valdres naturleg nok sentralt på denne turneen. Siste stopp før Hedalen var Torpo i Hallingdal, og dei kom stuttaste vegen over åsen. Kyrkjeverje i Sør-Aurdal, Liv Barbro Veimodet var budd på å ta i mot dei i Reinli tidleg torsdag morgon, og frå Reinli skulle dei vidare til il Lomen , Høre og Øye i Valdres og over Fillefjell til Borgund.

Kyrkjekontoret i Sør-Aurdal var naturlegvis spurd på førehand, og kontorfullmektig Toril Grønhaug stilte opp ved Hedalen stavkyrkje for å ta i mot gjestene og ga dei ei grundig orientering . Slovakane var interessert i korleis denne vel 800 år gamla kyrkja blir brukt og tatt vare på. Og da dei fekk vite at kyrkja er i vanleg bruk som soknekyrkje, ville dei vite korleis dette og turisme let seg kombinere. Svaret er, som vi veit, at kyrkjelyden eig kyrkja, og at kyrkjelege handlingar har førerett.

Eit introduksjonsbrev vidaresendt frå den norske riksantikvaren fortel at slovakane i perioden 2015-2016 rekonstruerte fire trekyrkjer i den nord-austre delen av landet, og at dette skjedde med finansiell stønad frå Noreg, Is land og Lichtenstein. Slovakane vil prøve å presentere desse kyrkjene omtrent slik vi gjør med stavkyrkjene våre, og organiseringa av kyrkja, forholdet til politiske styresmakter og støtte og krav frå Riksantikvaren vart med det viktige moment i samtalen.

Sjølve guide-sesongen er over for denne sommaren, men Grønhaug fortel at kyrkjekontoret både før og etter hovudsesongen får mange spørsmål frå grupper som ønskjer å omvising i Hedalen stavkyrkje, og at ein så langt råd er, prøver å imøtekoma desse ønskja. Fram til midten av september vil ein ta i mot 5-6 grupper på om lag 100 personar til saman. Den aller siste førespurnaden til no kom frå folk som får gjester frå Australia og gjerne vil vise dei kyrkja.

Tekst og bilde: Eldor Bråthen

HØSTTAKKEFEST FOR PILEGRIMER

«PILEGRIMSFELLESSKAPET ST.THOMAS I VALDRES»

Tradisjonen tro inviteres alle
pilegrimsinteresserte i Valdres til en kveld i
AURDAL PRESTEGARD
FREDAG 13.OKTOBER KL.18:00

Program:
Ingrid og John Meyrick:
«På St. Cuthberts veg mot Lindisfarne»
Lysbildekåseri om vandring i Skottland og England.

Servering:
Det servers suppe og kake. Kr. 50,- pr. pers.

Meld deg på til
trondoi@online.no eller 950 77 558
innen 11. oktober

Glasmakar Anne Hildes butikk er
åpen i etterkant av arrangementet.

Rakfiskfestivalen på Fagernes 2.-4. november:
Vi stiller på pilegrim/kirke-stand
både torsdag, fredag og lørdag
med informasjon, pin, T-skjorter, kyrkjepass,
bøker, engler og velsignelser…

Har du lyst til å være med på standen en time eller to
torsdag 2. nov, fredag 3. nov eller lørdag 4. nov?
Si fra til Trond Øigarden

VELKOMMEN!!
Hilsen Pilegrimsfellesskapet St. Thomas i Valdres
ved Trond og Anne Hilde Øigarden

Fra utdeling av 4 årsbok i Bagn kyrkje 3. september. Foto: Bjørg Ingrid Brenno

Traktorgarasje på Bagn kirkegård

Traktoren på Bagn kirkegård har –på fritida si– fristet en kummerlig tilværelse under en presenning ved siden av redskapsbua. I fjor fant Bagn sokneråd ut at traktoren fortjente et skikkelig husvære, og penger til materialer kom på bordet.

Erland og Tore Bergli ble satt på jobben, og i november 2016 var grunnarbeidet gjort til traktorgarasje inntil redskapsbua. Rett over nyttår ble snekkerarbeidet satt i gang.

Tilslutt måtte det legges nytt tak over hele huset. Dette arbeidet var godt i gang da det ble meldt et voldsomt snøvær påfølgende helg, og dermed ble Sigrun også plassert på taket så de skulle bli ferdige før snøen lavet ned.

Bygget sto ferdig i god tid før påske 2017, og arbeidet er så fint utført at det er umulig å se at det egentlig er et redskapsskjul med tilbygg!

På bildet overrekker en meget fornøyd sokneradsleder – Mikael Dølven – velfortjente blomster til Erland, Tore og Sigrun Bergli

Tekst og bilde: Bjørg Ingrid Brenno

Aksjon vann

I regi av Kirkens Nødhjelp hadde kommunens konfirmanter en dør-til-dør-aksjon 5.april. Alle foreldre som ble spurt om å kjøre, sa JA. Konfirmantene møttes på bedehuset til undervisning, tomatsuppe og brød før de dro ut.

Innsamlingsresultatene ble som følger:

Bagn:	12.449 kr.
Reinli :	3.909 kr.
Leirskogen:	3.349 kr.
Begnadalen:	6.886 kr.
Hedalen:	8.349 kr.

TAKK til konfirmanter, deres foreldre og alle GIVERNE!

Helt førsteklasses og seksårsbok

Å begynne på skolen er en stor begivenhet for seksåringen. Skolestart er på mange måter blitt en folkelig overgangsrite som markeres med nye klær, skolesekk og fest i hjemmet.

Vi som jobber i kirken ønsker å bidra ved skolestart ved å møte barn og foreldre i samlinger med mål om å styrke barnet og foreldre i forberedelsene til skoletilværelsen.

Et viktig mål for denne fasen er å formidle at barna er "Helt førsteklasses", skapt av Gud, unike og ulike. Dette er et viktig budskap til både til foreldre og barna som begynner på skolen. Gjennom forbønn, fortelling, sang og fellesskap gis barn og foreldre en mulighet til å erfare at Gud er nær når barna skal inn i noe nytt og ukjent.

Førsteklasses gudstjenester har vært avholdt i Reinli for 6 åringene i øvre del, i Begnadalen og i Hedalen. I Reinli kom det dessverre ingen, men en av de inviterte kom til Begnadalen søndagen etter og fikk boka si der. Med skolesekken på ryggen vandret stolte 6 åringer i prosesjon opp kirkegangen. De fikk utlevert bok og fikk se hva presten hadde med i forundringskurven sin.

Og etterpå ble det bokstavkjeks og saft og kaker - i Hedalen fikk de også skolebrød i anledning dagen =)

Foto:Rune Stenslette og Arne G Perlestenbakken

Kickoff for konfirmantene

Tradisjonen tro startet konfirmantene i Sør-Aurdal konfirmantåret med en pilegrimsvandring fra Island til Reinli stavkyrkje.

Vi er glad for å konstatere at fortsatt velger de fleste 14-15 åringene i Sør-Aurdal kirkelig konfirmasjon. Landsgjennomsnittet ligger på 60%. I år er foreløpig 27 av 31 påmeldt som konfirmant her hos oss.

Konfirmantene i Sør-Aurdal starter hvert år med en vandring på Pilegrimsvegen med Reinli stavkyrkje som mål. Berit Bang Thorsrud er vandringsleder, og denne gang var også Tore prest med på vandringen. De to utfylte hverandre underveis med informasjon og forklaringer.

En lengre rast har vi ved hangliderrampa ovenfor Bagn:

Hva vil konfirmanttida bringe tro?

Idet vi kom ut fra Skardsvegen og inn på Reinlivegen startet kirkeklokkene og kalle på oss.

Mye har endret seg opp gjennom årene siden de første kirkeklokkene ringte utover landet. Men klangen, kunsten og handverket har vi fremdeles - en liturgisk funksjon, og et levende og ubrutt 1000 år gammelt tradisjonshåndverk.

Anders kantor og Marianne klokker/belgdrager sørget for at kirkeklokkene denne dagen kallet oss til andakt i stavkirken (I tillegg til å sørge for at vi fikk god musikk både til salmer og preludium selvsagt)

Så går pilegrimene inn gjennom stupulen og 3 ganger rundt kirken på ekte pilegrimsvis, når vi ankommer målet. For deretter å gå inn i kirken. Tore prest holdt andakten, der han pratet om det å være pilegrim - og det å være konfirmant. Vi la fra oss stein som vi hadde plukket med oss på turen - steinen skulle være symbolet på en byrde vi ønsket å legge fra oss. I tillegg la vi fra oss en blomsterkvast som symboliserte noe vi var takknemlige for.

Etter andakten ble det guiding ved superguiden Marianne, så bar det ned til menighetssalen for pølser og informasjonsmøte. Konfirmasjonstida ble behørig presentert. Totalt seksti timer skal konfirmantene sette av i år. I løpet av disse timene skal de være med på gudstjenester, konfirmantsamlinger, fasteaksjonsdag med Kirkens Nødhjelp, hjemmebesøk hos frivillige i menigheten og en weekend på Lillehammer med konfirmanter fra mange områder i Bispedømmet vårt.

Tusen takk for en flott dag! Vi gleder oss til fortsettelsen!

Foto: Rune Larheim og Liv Barbro Veimodet

Allehelgensdag - hva er egentlig det?

Allehelgensdag, på latin Festum Omnium Sanctoru, kalles også helgemesse og aldermesse. Dagen er en helligdagsmarkering, og festen er for alle de helgener hvis navn ikke er kjent. På primstaven er allehelgensdag merket av med et kors eller et omvendt skip.

Allehelgensdag er en merkedag på primstaven den 1. november. Den samme dato feires i Den katolske kirke og i enkelte angelsaksiske kirker. Den liturgiske fargen er hvit. Den norske kirke markerer den hvite fargen fordi vi gleder oss over hva de døde har betydd for oss, og over at de nå er hos Gud.

Tradisjonen med å kle seg ut på halloween kommer av All hallows eve, og betyr Alle helgeners aften. Denne feiringen kan føres tilbake til den keltiske Samhain.

I motsetning til halloween, handler ikke allehelgensdag om spøkelser og døde mennesker som går igjen. I kristendommen tror vi ikke på at mennesker går igjen, verken som fortapte sjeler eller som reinkarnerte skikkelser. **Derimot tror vi at den døde er hos Gud.**

Hvordan blir allehelgensdagen praktisert?

I mange kirker blir det holdt en minnegudstjeneste på allehelgensdag. Navnene på menighetens døde det siste året blir lest opp, og mange tenner et lys for hver enkelt person. Presten leser en bønn, og vi sier takk til Gud for dem som har gjort livet vårt rikere, samtidig som vi ber om hjelp i sorgen.

Allehelgensdag er dagen da mange går til gravene. Lystenning på gravene er blitt en viktig tradisjon som startet da Kong Olav V døde 17. januar 1991. En sørgende nasjon æret kongen ved å tenne en rekke lys utenfor Slottet i Oslo. Statistikken viser at seks av ti bruker tradisjonen med å tenne lys på gravene.

Lag egen tradisjon

Lystenning på gravene er en viktig tradisjon som barn og unge bør bli lært opp til. Det er en verdighet overfor de som er døde, og i tillegg tar man vare på slektsfølelsen. Finn også gjerne fram fotografier av de døde, og snakk om disse personene. Men husk å bruke lykter/lamper som er beregnet for å stå på kirkegården.

18. til 20. august var det "Stavkirkehelg" i Valdres. Alle stavkirkene tilbød gratis inngang mellom kl. 1100-2100. Helgen var annonsert i aviser og ved plakater i hele regionen, og målgruppen var først og fremst fastboende og hyttebeboere – men de fleste som kom var turister som tilfeldigvis passerte og som ble både glade for å komme inn og overrasket over at de ikke skulle betale noe for dette.

Mange frivillige gjorde en ekstra innsats denne helgen for å åpne dørene for publikum, og ca. 300 personer tittet innom en av våre kirker her i Sør-Aurdal denne helgen. Tusens takk til alle som stilte som vakter!

En delegasjonen fra Riksantikvaren var torsdag 1. juni på en flott stavkirke-ekskursjon til Hedalen og Reinli stavkirke. Formålet med turen var dels å markere den nylig utgitte boka om stavkirkeprogrammet, «Bevaring av stavkirkene – håndverk og forsking» Videre ble befaringen gjennomført for å studere stavkirkenes interiører og eksteriør og deres plassering i landskapet. Vi var heldige med været, og takket være Sør-Aurdal kirkelige fellesråd, Herman Sukke og Tore Bergli fikk vi tilgang til begge kirkene.

Fra venstre: Sjur Mehlum, Anne Nyhamar, Kristin Bakken, Sigrid Murud, Susanna Thommesen, Marit Hellum , Leif Anker, Anders Amlo og Herman Sukke

Eit musikalsk reformasjonsjubileum

31. oktober 2017 er det i følgje historia 500 år sidan Martin Luther hengte opp tesene på slottsdøra i Wittenberg. Reformasjonen var ein historisk milepæl på mange felt – for teologien, for synet på kyrkja, for morsmålets stilling – og for musikken. Derfor feirer kyrkja i Valdres reformasjonen med festkonserten Vår Gud han er så fast en borg i Tingnes kyrkje, sundag 29. oktober.

Luther – reformator og folkelærar
Gjennom bibelstudia sine vart professoren i Wittenberg, Martin Luther, overbevist om at den katolske kyrkja lærte feil om korleis menneske vert frelste. For Luther var det heilt avgjerande at mennesket ikkje kan gjere noko for å frelse seg sjølv, men at alle som trur på Kristus blir frelste. Kyrkja var heller ikkje først og fremst prestane, men forsamlinga av dei som trur, og ein kvar kristen var i prinsippet sin eigen prest. Det vart derfor viktig å legge til rette for at kvar einskild skulle kunne tru. Luthers innsats på dette området er formidabel. Han omsette heile Bibelen til eit tysk folkespråk, han skreiv katekismene sine og han skreiv salmar som vart umåteleg populære i samtida.

Musikken – Guds gave til menneska
Luther var også musikar, han song godt og kunne spele lutt – og enda viktigare: Han hadde eit svært positivt syn på musikken. Den var Guds gave til menneska, og ei «dronning og herskerinne over dei menneskelege kjenslene. Luther tilkjennega faktisk musikken makt til å skremme djevelen på flukt. Det positive musikksynet fekk store konsekvensar for kulturutviklinga i dei lutherske landa. Her blømde salmesongen. Luther skreiv sjølv salmar, og mange kom etter han. Salmane vart vidare utgangspunkt for mange komposisjonar, både for orgel og for kor med orkester. Dette er ein komposisjonstradisjon som framleis lever i kyrkja i dag, ein skriv med utgangspunkt i kjende salmemelodiar. Dette er sjølvsagt fordi fellessongen framleis har ein sterk posisjon i gudstenesta.

Buxtehude, Bach og Mendelssohn – tre fornyarar av den lutherske musikkarven
Til jubileumskonserten har vi valt ut musikk av tre ulike komponistar som alle, på kvar sin måte, vidareførte arven etter Luther. Ut frå dei enkle salmemelodiane og tekstane til Luther skreiv dei rik, djuptloddande og til dels virtuos musikk. Dei to eldste, Dietrich Buxtehude og Johann Sebastian Bach skreiv først og fremst musikk til gudstenestebruk. Buxtehude, opprinneleg danske, verka som organist i Lübeck og er kjend som læremeistaren til Bach. Mendelssohn var ikkje kyrkjemusikar på same måte som dei to andre, men han var svært opptatt av å hente fram den lutherske arven. Det gjorde han både ved å framføre eldre musikk, ikkje minst Bach sin, men han skreiv også ny musikk basert på Luthers tekstar. Han skreiv også ein eigen symfoni til reformasjonsjubileet i 1830. Ved å velgje musikk av desse tre komponistane har vi sett saman eit program med breidde, så vel musikalsk som emosjonelt. Det spenner frå det virtuost jublande til det inderleg bedande.

Eit korprosjekt for heile Valdres
Kyrkjemusikarane i Valdres gjekk ganske tidleg saman for å arrangere eit korprosjekt på tvers av kommunegrensene. Inspirert av reformasjonen tenkte vi at vi ville invitere alle som hadde lyst, til å stille opp som korsongarar, uavhengig av tidlegare korerfaring. Ikkje fordi musikken er enkel, men fordi fellesskapen i eit kor er større enn summen av enkeltsongarar. Målet har vore å kunne framføre musikk som ein elles sjeldan høyrer framført i Valdres. Vi er 40 songarar, alle valdreskommunane er representerte i koret, og mange av prestane deltek også. Vi har øvd kvar veke sidan skulestart, i tillegg til at songarane ofra den einaste helga i haust der det var fantastisk turver, for å vere inne i Tingnes og øve. Dei ansvarlege for koret er Monica Solberg og underteikna Stemninga i koret er god, og som dirigent må eg seie at det er fantastisk moro og eit privilegium å få lov til å arbeide både med musikken, med kollegaer og ikkje minst med så engasjerte songarar. I prosjektet samarbeider vi også med Valdresstrykerne, leia av Eivind Dølerud, vi har med oss Susanne Engelmann på cello, og på eit av stykka har vi med oss fire frivillige blåsarar frå dalføret. Til å framføre solistpartia i musikken har vi engasjert fire unge, talentfulle songarar frå Norges musikkhøgskole, Kristine Våge, Marianne Bye Granheim, Olav Leden Nytrøen og Magnus Berg. Sammen vil vi skape ein jubileumskonsert som skal vere ei flott og storslagen oppleving, både for alle som framfører og alle som høyrer.

Are Alund

Vår Gud han er så fast en borg – eit musikalsk reformasjonsjubileum

Vi feirer reformasjonsjubileet med ein festkonsert.
Musikk av Bach, Buxtehude og Mendelssohn.
Tingnes kyrkje, sundag 29. oktober, 19.00
Songsolistar: Kristine Våge, Marianne Bye Granheim, Olav Leden Nytrøen, Magnus Berg.
Valdresstrykerne. Lokale blåsarar.
Prosjektkor frå heile Valdres.
Dirigent: Are Alund
Bilettar: 200,-
Billettar kan forhandtingast ved å overføre 200,- til Vippsnummer 90400845. Merk betalinga med «Konsert 29.10», antal billettar og namn på den som tingar billettane.

Vi blar i arkivet v/Bjørg Ingrid

90-årsjubileum, 1997
Garthus Kvinneforening ble stiftet i 1907.

Notater jeg fikk av Marie Østvang i 1970
Stiftere: Inger Garthus.
Dorthea Garthus.
Gunhild Rustebakke.

Det første misjonsmøtet ble holdt på midtre Garthus. Kvinnene var veldig flinke til å møte opp, og barna tok de med seg. Den første tiden arbeidde de mye for Zulu og Madagaskar. De holdt to misjonsblad. Det ene var Zuluvennen. De leste mye i disse bladene på møtene. De hadde basar en gang i året, og da kom det en og underholdt. Misjonær Astrup var med på en basar. På møtene var det kollekt. Hver ga 10 eller 25 øre. Så langt Maries notater.

Kvinneforeninga ble senere innmeldt i Det Norske Misjonsselskap. I senere år har den forandret navnet til Garthus Misjonsforening.

Misjonsmøtene sett med barneøyne.
Gunhild Helland forteller at hun var med mor på misjonsmøtene. Hun husker spesielt et møte på Eid. Det var langt fra Morud til Eid for ei småjente, og det var bare en dårlig sti i snøhaugen, men Gunhild gledet seg. Det var like før jul, og de gikk rundt juletreet.

I Rustebakke hadde de innlagt vatn, og det var det moro å søle med når det var misjonsmøte.

Bergljot Moen forteller fra hun var småjente – ikke begynt på skolen ennå. Når hun var med på misjonsmøter i Rustebakke, ville hun gjerne sitte i gyngestolen og gynge – for de hadde gyngestol i Rustebakke.

Vi feirer 90-årsjubileet med fest på Soltun søndag 21.sept. kl. 17. Kallskapellan Kjell Ellefsen taler. Guri Amundsplass spiller til sangene. Jeg vil fortelle litt om Garthus Misjonsforening. Fint om du har minner fra misjonsmøter å dele med oss. Til en geburstdag hører det også med en god bevertning og tid til å prate sammen.
Velkommen til misjonsfest! Hilsen Borghild

Merkedager i livet

BAGN
Døypte:
16.07.17 Aria Solhaug – Bagnsbergatn
16.07.17 Adelia Migle Jordet – Bagnsbergatn

Gravferdshandlingar:
06.06.17 Magne Farmen
09.06.17 Astrid Hagen
09.06.17 Solveig Kolsrud
26.09.17 Bjørn Storrø

LEIRSKOGEN
Døypte:
24.09.17 Hallgrim Erlendsønn Løkken Bringsli
24.09.17 Ragnhild Helland Sikveland

REINLI
Døypt:
13.08.17 Herman Viken

Vigde:
24.06.17 Anita Vangen Lindelien og
Øystein Kolsrud
08.07.17 Beate Stensæter og Tom Vegar Bøhn
26.08.17 Lene-Marie Thorsrud og
Jan Petter Linnerud Trosholmen

Gravferdshandlingar:
13.06.17 Gerda Marie Hagen
16.06.17 Gunnar Øimoen
01.08.17 Hans Slette
18.08.17 Svein Moen
25.08.17 Øivind Halvor Haga

BEGNADALEN
Døpt:
27.08.17 Tidemann Bølviken

Gravferdshandlinger:
07.07.17 Oddvar Myhra
01.09.17 Aslaug Waagaard

HEDALEN
Døpte:
25.06.17 Theo Åsli-Stugård
23.07.17 Johannes Fossholt Lie –
Skrukkefyllhaugen i Vassfaret

Viet:
15.07.17 Guro Li og Arnstein Kjensrud
12.08.17 Linda Tala og Glenn Richard Berg
26.08.17 Weronica Brenden Hansen og
Thomas Rytter Bull

Gravferdshandlinger:
11.07.17 Grete Randi Otilie Skredderhuset
14.07.17 Gunhild Synnøve Aspholt
14.07.17 Greta Halfdansen
29.07.17 Asbjørn Gudmund Nordby –
urnenedsettelse

Vi oppfordrer leserne til å bidra med stoff eller tips om aktuelle saker. Frist for innlevering er 7. november.

Anita Vangen Lindelien og Øystein Kolsrud ble viet i Reinli stavkyrkje 24. juni 2017.

Weronica Brenden Hansen og Thomas Rytter Bull ble viet i Hedalen stavkirke 26. august 2017.

Beate Stensæter og Tom Vegar Bøhn ble viet i Reinli stavkyrkje 8. juli 2017.

Linda Tala og Glenn Richard Berg ble viet i Hedalen stavkirke 12. august 2017.

Velkomen til kyrkje

15. oktober, 19. søndag i treenighetstiden
Luk 20, 45-21,4 De rikes selvhevdelse og den fattige enken
Hedalen kirke **kl. 11.00:**
Gudstjeneste. Signe Kvåle.
Utdeling av 4 års bok. Takkoffer til UNICEF

22. oktober, 20. søndag i treenighetstiden
Joh 11, 1-5 Jesu venner i Betania
Reinli kapell **kl. 11.00:**
Gudsteneste. Tore Samuelsen.
Utdeling av 4 års bok.
Takkoffer til Misjonsprosjektet i Nepal

Begndalen kirke **kl. 16.00:**
Gudstjeneste. Signe Kvåle.
Utdeling av 4 års bok.
Takkoffer til Normisjonsprosjektet i Nepal

29. oktober, Bots- og bønnedag
Luk 13, 22-30 Er det få som blir frelst?
Leirskogen kyrkje **kl. 11.00:**
Allehelgensmesse. Signe Kvåle.
Takkoffer til UNICEF
(TV-aksjonen)

Lørdag 4. november, Allehelgensaftenen
Matt 5, 1-12 Saligprisningene
Hedalen kirke **kl. 18.00:**
Allehelgensmesse. Signe Kvåle.
Takkoffer til Modum Bad, institutt for sjelesorg

5. november, Allehelgensdag
Matt 5, 1-12 Saligprisningene
Reinli kapell **kl. 11.00:**
Allehelgensmesse. Tore Samuelsen.
Takkoffer til Frelsesarmen

Bagn kyrkje **kl. 13.00:**
Allehelgensmesse. Tore Samuelsen

Begnadalen kirke **kl. 18.00:**
Allehelgensmesse. Signe Kvåle

12. november, 23. søndag i treenighetstiden
Mark 10, 28-31 Få hundre ganger så mye igjen
Ingen gudstenester i Sør-Aurdal

19. november, 24. søndag i treenighetstiden
Matt 18, 1-6. 10-14 Pass dere for å forakte de små
Begnadalen kirke **kl. 11.00:**
Høymesse.
Signe Kvåle.
Takkoffer til Pilegrimsvegen i Valdres

Bagn kyrkje **kl. 18.00:**
Kveldsmesse.
Tore Samuelsen.
Takkoffer til Veståskapellet

26. november, Domssøndag/ Kristi kongedag
Matt 25, 31-46 Dommen
Hedalen kirke **kl. 11.00:**
Høymesse.
Signe Kvåle.
Takkoffer til Kirkens Nødhjelp

Reinli kapell **kl. 18.00:**
Kveldsmesse. Signe Kvåle.
Takkoffer til Bagn Røde Kors

3. desember, 1. søndag i adventstiden
Luk 4, 16-22a Jesus står frem i Nasaret
Begnadalen kirke **kl. 16.00:**
Adventsgudstjeneste.
Signe Kvåle.
Barnekoret deltar.
Takkoffer til Speidergruppen

Reinli kapell **kl. 18.00:**
Lysmesse.
Tore Samuelsen.
Takkoffer til Veståskapellet

10. desember, 2 søndag i adventstiden
Luk 21, 27-36 Guds rike er nær!
Bagn kyrkje **kl. 11.00:**
Adventsgudsteneste.
Signe Kvåle.
Speiderene deltar.
Takkoffer til Bagn speidergruppe

Hedalen kirke **kl. 18.00:**
Adventsgudstjeneste.
Signe Kvåle.
Takkoffer til Søndagsskolen

17. desember, 3 søndag i adventstiden
Luk 3, 7-18 Frukt som svarer til omvendelsen
Leirskogen kyrkje **kl. 16.00:**
Lysmesse.
Tore Samuelsen.
Takkoffer til Fredagsklubben.

Det tas forbehold om at gudstjenestelisten kan endres. Følg med i avisa Valdres og nettsidene i kommunen.

SUNDAGSMØTE PÅ BAGN BEDEHUS

12.november: Arne Anmarkrud og Gjenbruksmusikken

3.desember: Tore Samuelsen + Sang og musikk

Møta begynner kl.19.00 med kaffe og enkel servering. Kollekt.

Alle er velkomne!

Reinli sokneråd takker for pengegaven som ble gitt ved **Gunnar Øimoens** begravelse.

MENIGHETSBLAD FOR SØR-AURDAL

Utgjevar:
Sør-Aurdal kyrkjelege fellesråd

Redaksjon:
Signe Elisabeth Kvåle
Liv Barbro Veimodet
Toril Grønhaug

Bagn: Bjørg Ingrid Brenno
Leirskogen: Mikael Sørbøen
Reinli: Åse Østgård Hagen
Begnadalen: Rune Stenslette
Hedalen: Eldor Bråthen

Menighetsbladets kontonummer: 2320 17 79723

Trykk: Land Trykkeri AS

Begnadalen kirkes barnekor

Begnadalen kirkes barnekor starter opp igjen tirsdag 17. oktober i Begnadalen kirke. Vi starter med å spise mat sammen med minikorvetten klokken 16.30 og er ferdig 18.30. Barnekoret har eksistert i over 30 år og vi er stadig interessert i flere sangere opp til 12 år. Vi har lyst til å beholde dette unike tilbudet i Sør-Aurdal, så her er det bare å melde seg på! Dette er gøy og lærerikt for de små og det er ikke mer enn rundt 10 øvelser i året. Det er også 2 til 3 fremføringer i året hvor ungene får vist frem det de har lært.

Det er satt opp 4 øvelser før jul på disse tirsdagene klokken 16.30 til 18.30: 17. oktober, 31. oktober, 14. november, og 28. november. Vi øver til en opptreden i Begnadalen kirke på adventsgudstjenesten 3. desember.

Det er bare å komme på en av øvelsene for å se hvordan det foregår.

Ta kontakt med
Anders Løberg, 901 02 180
eller Helena Wright, 951 78 041
Dere er hjertelig velkommen!